

Anerkendelse af de Erhvervsrettigheder, som Nordmændene paaberaaber sig at have i den nordlige Del af Østgrønland. Saadan vilde jeg gerne se Sagen lagt til Rette og ordnet, og det maa ganske sikkert kunne naas.

Den Overenskomst, her foreligger Forslag til, er uklar lige indtil Overskriften, for det er egentlig uberettiget, at det kaldes en Overenskomst. Til en Overenskomst hører dog i Regelen en vis Gensidighed, saaledes at der gives Indrømmelse for Indrømmelse; men her er det saaledes, at Danmark ganske ensidigt gør Norge en Række Indrømmelser, uden at Norge gør noget til Gengæld, ja, Nordmændene tager tværtimod, saa vidt det overhovedet kan lade sig gøre, deres Anerkendelse af Danmarks Suverænetet over hele Grønland tilbage. Samtidig med, at vi Danske paa Papiret hævder, at vi besidder den fulde Suverænetet over hele Grønland, paalægger vi os nemlig visse Indskrænkninger af vor Højhedsret gennem Overenskomstens §§ 2—5, for saa vidt de angaar Østgrønland og Landet Sønden for Angmagssalik, hvorved denne Koloni muligvis isoleres og bringes til Opløsning, hvilket sidste de sagkyndige stærkt befrygter.

Hvis man vil mene, at disse Indskrænkninger kun betyder, at vi opgiver Monopolet for Østgrønlands Vedkommende, at de gennem Overenskomstens Vedtagelse tilstaaede Rettigheder til Landing, Jagt, Fiskeri, til at tage Grund i Besiddelse og til at oprette Telegraf- og Telefonanlæg er indrømmet alle Nationer og for saa vidt ikke give Nordmændene nogen Særret, saa er de dog overfor Norge traktatmæssigt fastlagt og kan kun ændres ved Samtykke fra Norge. Der rejser sig derfor i det hele taget det Spørgsmaal: Har Danmark efter Overenskomsten Jurisdiktion i Østgrønland, og kan vi fastsætte de nærmere Regler for de tilstaaede Rettigheders Udøvelse? Fra dansk Side siges der nu, at vi kan, men jeg er overbevist om, at Nordmændene ikke anerkender dette; det er ganske sikkert Nordmændenes Standpunkt, at vi kun kan træffe Bestemmelser for Danske og for andre, men ifølge Overenskomsten netop ikke for Nordmænd, idet disse har deres Rettigheder ifølge §§ 2—5, og dem vil de hævde, dem maa vi ikke forgive os paa.

De Udtalelser, det ærede Medlem Hr. J. C. Christensen i den Henseende fremsætter, er ganske karakteristiske, idet han altid i den følgende Sætning tager tilbage, hvad han har sagt i den foregaaende; han siger, vi har Ret til at raade og regere deroppe, og følger saa til: men naturligvis i Over-

ensstemmelse med Overenskomsten. Men saa er Spørgsmaalet netop: Kan vi i Overensstemmelse med Overenskomsten raade og regere deroppe? Det kan vi ikke, for saa vidt som det ogsaa skal omfatte Nordmændene. Der oprettes ifølge Overenskomsten en Samregering mellem Danske og Norske i Østgrønland, og praktisk talt er Suveræneteten opgivet overfor Norge for det Tidsrum, som Overenskomsten varer, nemlig i hvert Fald i 20 Aar.

I Løbet af denne Overenskomstperiode vil der sandsynligvis opstaa talrige Tvivlstillfælde, som giver Anledning til Strid; disse vil stadig sætte ondt Blod, men de vil herefter kun kunne løses ved Forhandling med Norge, hvorved vor Stilling vil være meget svag. Det sandsynlige vil være, at en saadan Samregering, et saadant Samstyre vil udvikle sig saaledes, at vor Stilling stadig forringes og Norges Stilling i Grønland stadig styrkes. Før havde Norge ingen Ret deroppe, saa anerkendte Ihlen Danmarks Suverænetet over hele Grønland, derefter er der yppet Kiv om dette Spørgsmaal, og ved Overenskomsten erkender vi nu, at der kan tvistes om vor Ret. Jo mere Strid der i de kommende 20 Aar opstaa, desto længere fjerner vi os fra vor klare Ret, konstateret ved Ihlens Anerkendelse. (*Fraenkel*: Det er rigtigt!) Ja, det er rigtigt.

Derfor rejser sig det Spørgsmaal: hvis Forholdene skulde medføre, at Overenskomsten ikke bliver forlænget ud over de 20 Aar, vil det da være muligt for Danmark ved dens Ophør at faa Suveræneteten over Østgrønland tilbage? Det vil i hvert Fald blive meget vanskeligere, end det vilde være at hævde den nu overfor Norge. Til dette Tidspunkt vil der sandsynligvis foreligge en faktisk norsk Besiddelsestagen af Dele af Landet, og en international Mægling eller Voldgift maa derfor til den Tid give et for Danmark langt ugunstigere Resultat, end den formentlig vilde give nu.

De danske Indrømmelser begrundes med Hensynet til det gode Forhold til Norge. Vi skulde saaledes vinde Norges Venskab ved disse Indrømmelser. Hvis vi turde haabe, at denne Handel vilde gaa, og at Norge vilde staa mere bag denne Overenskomst, end det har staaet bag sin Udenrigsminister, Ihlen, kunde man jo overveje, om Prisen var for høj eller ej. Men en saadan Forventning vil neppe slaa til; tværtimod, ny Strid maa rejse sig af en saa løst affattet Overenskomst, som hver Part oven i Købet forbeholder sig at fortolke hver i sin Retning.

Af disse Grunde mener jeg, at vi bør